ภาคผนวก ข

เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

1. เอกสารหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบึงของหลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
2. เอกสารประกอบหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบึงของหลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โดย

นายชัยวัฒน์ หงษ์สวรรค์

โรงเรียนบึงของหลงวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หลักการและเหตุผล

พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง มีลักษณะเป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำโลกที่มีความสำคัญระดับชาติ ระดับนานาชาติ เป็นลำดับที่ 1098 ของโลก ลำดับที่ 2 ของประเทศไทย มีความกว้างประมาณ 2 กิโลเมตร มีความยาวประมาณ 13 กิโลเมตร มีส่วนที่ลึกที่สุดประมาณ 6 เมตร มีเกาะที่ใหญ่ที่สุดในบึงประมาณ 300 ไร่ เป็นแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ประจำจังหวัดบึงกาฬ และประเทศไทย มีความหลากหลายของพันธุ์พืช พืชใต้น้ำ พืชลอยน้ำ พืชชายน้ำ นกน้ำ และสัตว์น้ำ มีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศวิทยาที่เอื้อประโยชน์ต่อสัตว์ และพืชที่อาศัยในบริเวณนี้ เป็นแหล่งประมง แหล่งน้ำของชุมชนทั้งด้านการเกษตร อุปโภค บริโภคและแหล่งท่องเที่ยว เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีลักษณะชัยภูมิดีมาก มีแอ่งน้ำกว้างและยาว คดโค้งไปตามแนวเขา มีทัศนียภาพที่สวยงามจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี

โรงเรียนบึงของหลงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ได้ตระหนักถึงความสำคัญจึงได้จัดกิจกรรม การเรียนรู้ ที่ช่วยส่งเสริมให้เยาวชนในโรงเรียนให้มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลงซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของคน พืชและสัตว์ ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลงและนับวันจะเสื่อมโทรมสูญหายไป เพราะถูกทำลายทั้งจาก ภัยธรรมชาติ จากมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นและบริเวณใกล้เคียง

ด้วยเหตุผลที่สำคัญดังกล่าวโรงเรียนบึงของหลงวิทยาจึงได้คิดจัดทำหลักสูตรบูรณาการพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลงขึ้น ซึ่งได้บูรณาการเนื้อหาวิชาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่มีเนื้อหาสอดคล้องสัมพันธ์กับแนวทางพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ให้มีความยั่งยืนและอุดมสมบูรณ์ตลอดไป การจัดทำหลักสูตรบูรณาการ ยังช่วยลดภาระงานครูด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา โดยนำเนื้อหาสาระจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 กลุ่มสาระวิชา มาหลอมรวมเข้าด้วยกันเป็นองค์ความรู้ใหม่ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ส่งผลให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัด

การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยปรับเข้ากับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยปรับเข้ากับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมค่านิยมของสังคมในพื้นที่ชุ่มน้ำในท้องถิ่น

2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

3. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิเวศและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ของ
หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สาระ	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	มาตรฐาน ส3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มี อยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจ	1.อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ 2.อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน 3.บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	1.บทบาทของผู้ผลิตและผู้บริโภค 2.การใช้ทรัพยากรและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
	สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	มาตรฐาน ส4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ	1.อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่ายๆ 2. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	1.วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อและค่านิยม 2.นิทาน ตำนาน และเรื่องเล่าในท้องถิ่น
	สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	มาตรฐาน ส5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ภาพถ่ายชนิดต่างๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคม ของประเทศ 2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ	1.ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ ลักษณะทางชีวภาพในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตารางวิเคราะห์ (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สาระ	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	มาตรฐาน ส5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	2.อธิบายการแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบันและผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น 3.จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน	2.ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง 1.ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม 2.ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันของพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง 3.การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง
วิทยาศาสตร์	สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	มาตรฐาน ว2.1 เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับงมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศมีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์	1.สำรวจและอภิปรายความสัมพันธ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิตในแหล่งที่อยู่ต่างๆ 2.อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งมีชีวิตในรูปของโซ่อาหารและสายใยอาหาร 3.สืบค้นข้อมูลและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงชีวิตสิ่งมีชีวิตกับภาพแวดล้อมในท้องถิ่น	1.วงจรชีวิตของสิ่งมีชีวิตในพื้บริเวรพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง 2.การจัดระบบนิเวศ 3.ความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวรพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตารางวิเคราะห์ (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สาระ	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์	สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	มาตรฐาน ว2.2 เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศและโลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	1.สืบค้นข้อมูล อภิปรายแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต 2.วิเคราะห์ผลของการเพิ่มขึ้นของประชากรมนุษย์ต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ 3.อภิปรายผลต่อสิ่งมีชีวิตจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทั้งโดยธรรมชาติและโดยมนุษย์ 4.อภิปรายแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5.มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น	1.แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง 2.การเพิ่มประชากรที่มีผลต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง 3.ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทั้งโดยธรรมชาติและมนุษย์ 4.การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง 5.การสร้างจิตสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติให้กับเยาวชนในท้องถิ่น
การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี	สาระที่ 4 การอาชีพ	มาตรฐาน ง4.1 เข้าใจมีทักษะที่จำเป็นมีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ	1.สำรวจตนเองเพื่อวางแผนในการเลือกอาชีพ 2.ระบุความรู้ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจ	1.การเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะกับพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง 2.การส่งเสริมอาชีพในชุมชนพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง 3.การใช้เทคโนโลยีในการทำเกษตรแบบยั่งยืนของคนในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงสร้างหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
1	เสน่ห์บึงโขงหลง	10
2	เชื่อมโยงระบบนิเวศ	10
3	รักษาเขตชุ่มน้ำ	10
4	สิ่งแวดล้อมดูงามตา	10
รวม		40

หน่วยการเรียนหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 40 ชั่วโมง จำนวน 1.0 หน่วยกิต

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระสำคัญเนื้อหาย่อย	เวลาชั่วโมง	คะแนน	หมายเหตุ
1	เสน่ห์ บึงโขงหลง	ส 4.1 ป6/1 ส 4.1 ป6/2 ส 5.1 ป6/1, ส 5.1 ป6/2	– ลักษณะและที่ตั้งของพื้นที่ – ประเพณีความเชื่อค่านิยม – จัดระเบียบสังคมที่ดี – ตำนานนี้มีเล่าขาน – วางแผนการประกอบอาชีพ	10	–	
2	เชื่อมโยงระบบนิเวศ	ว2.1 ป6/1 ว2.1 ป6/2 ว2.1 ป6/3 ว2.2 ป6/1	– วงจรของสิ่งมีชีวิตและห่วงโซ่อาหาร – ความสัมพันธ์กับระบบนิเวศวิทยา	10	20	คะแนนจากโครงงาน (15)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระสำคัญเนื้อหาย่อย	เวลาชั่วโมง	คะแนน	หมายเหตุ
		ส2.2 ป6/1	– ปัญหาต่อสิ่งมีชีวิตจากการเปลี่ยนแปลง – แจกแจงทางชีวภาพอย่างหลากหลาย – ประโยชน์มากมายจากความหลากหลายทางชีวภาพ			การนำเสนอ (5)
3	รักษาเขตชุ่มน้ำ	ว2.2 ป6/.1 ว2.2 ป6/3 ว2.2 ป6/4 ส3.1 ป6/1(2) ส5.2 ป6/3	– ศึกษาเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ – เข้าใจบทบาทผู้บริโภคและผู้ผลิต – คิดวางแผนใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า – ดูแล รักษาให้เกิดความยั่งยืน – อนุรักษ์กลับคืนสู่สภาพเดิม	10	–	
4	สิ่งแวดล้อมดูงามตา	ว2.2 ป6/5 ส5.1 ป6/1 ง4.1 ป6/1 ง4.1 ป6/2	– จัดตั้งศูนย์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม – น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง – เลี้ยงสัตว์ปลูกพืชแบบไร่นาสวนผสม – อบรมอาชีพให้กับ	10	20	คะแนนจากโครงงาน (15) การนำเสนอ (5)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระสำคัญเนื้อหาย่อย	เวลาชั่วโมง	คะแนน	หมายเหตุ
			ชุมชน – ฝึกฝนเยาวชนให้รักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม			

แนวทางการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบึงของหลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ ซึ่งหลักสูตรได้นำเอา ทฤษฎีที่มีความสัมพันธ์มาเชื่อมโยงเนื้อหา ทักษะ/กระบวนการ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราว ประเด็น ปัญหา หัวเรื่องหรือประสบการณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ อย่างเข้าใจลึกซึ้ง และชัดเจนใกล้เคียงกับความเป็นจริงในชีวิตซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม ผู้สอนใช้รูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับบทเรียน ศักยภาพของผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดประสบการณ์ตรงที่สอดคล้องกับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเน้นการปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม และจริยธรรมที่ถูกต้องดีงาม จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ ให้ผู้เรียนได้ร่วมทำงานเป็นกลุ่มสัมพันธ์ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหมายต่อตนเองจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และใช้กระบวนการคิด และการแสวงหาความรู้ ควบคู่ไปกับ การปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนค้นพบความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เป็นผู้จัดโอกาส บรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความรู้ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สังเกตสิ่งแวดล้อมที่ตนเองสนใจ อยากเรียนรู้แล้วจึงศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้เพิ่มเติม นำไปเชื่อมโยงต่อยอดกับความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ เกิดเป็นความรู้ใหม่ของผู้เรียนเอง อีกทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิดด้วยโดยเริ่มจากการทบทวนความรู้เดิม ให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ในเรื่องที่กำลังเรียนรู้ ถัดมาเป็นการปรับเปลี่ยนความคิดซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างความรู้ เป็นการสร้างความกระจ่างและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สร้างความคิดใหม่ขึ้นได้ จากนั้นมีการประเมินความรู้ใหม่โดยการทดลอง หรือใช้กระบวนการคิด คิดอย่างไตร่ตรองลึกซึ้งและประเมินค่าการนำความรู้ไปใช้ ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิดหรือความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการเรียนรู้สุดท้ายให้ผู้เรียนได้ทบทวนความคิด ความเข้าใจโดยการเปรียบเทียบระหว่างความคิดเดิมกับความคิดใหม่

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิด เป็นกระบวนการทางสมองในการจัดกระทำข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่รับเข้ามา เป็นกระการบวนการทางสติปัญญา มีลักษณะเป็นกระบวนการหรือวิธีการ ในการพัฒนาให้เกิดกระบวนการคิด จึงต้องมีบุคคล มีเนื้อหาหรือข้อมูลที่ใช้ในการคิดคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิด กระบวนการที่ใช้ในการคิด วิธีการพัฒนาการคิดและการวัดและประเมินการคิด โดยครูจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการคิด โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนคิด ไม่ปิดกั้นความคิด ให้กำลังใจ เสริมแรงเมื่อผู้เรียนคิดได้ด้วยตนเอง นำรูปแบบ วิธีการสอน หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชื่อมจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ได้แก่ การคิดคล่อง การคิดหลากหลาย การคิดละเอียด การคิด ชัดเจน การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดถูกทาง การคิดกว้าง การคิดลึกซึ้ง การคิดไกล ครูต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด และกระบวนการคิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ ปฏิบัติงาน ได้อย่างมีขั้นตอน มีความสามารถในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ และประเมินค่าโดยใช้หลักเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล รู้จักประเมินตนเอง และผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นครูต้องส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาในการอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดของผู้เรียนให้มีทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี เพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต ในสภาวการณ์ปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระบวนการคิดจึงเป็น

ภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา เพื่อเลือกตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมได้อย่างเข้มแข็ง

4. กระบวนการทางสังคมเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งสร้างปฏิสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ก่อให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่ม กระบวนการกลุ่ม กำหนดบทบาทหน้าที่ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อมุ่งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการใฝ่รู้ พร้อมที่จะเรียนรู้ในทุกเวลา ทุกสถานที่และทุกสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนั้นยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาสภาพของชุมชน ผลกระทบของสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม การใช้กระบวนการทางสังคมยังช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดคุณลักษณะหลายประการ เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในทางที่ดี การสร้างทีมงานความรับผิดชอบ ความมีวินัย การอยู่ร่วมกันสังคมประชาธิปไตย

5. กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์ตรงที่ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับหลักการต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม การเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งครูเป็นผู้กระตุ้น แนะนำเรื่องที่จะเรียนเรื่องที่จะเรียนซึ่งต้องใช้ประสบการณ์หรือกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด เร้าให้ผู้เรียนอยากเห็น อยากเรียนรู้ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อเท็จจริงเชื่อมโยงกับความอยากรู้ อยากเห็นอยากเรียนรู้ของผู้เรียนจากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่สู่การค้นคว้า แสวงหาความรู้ใหม่หรือแนวคิด ทฤษฎีใหม่ ตามธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วลงมือฝึกปฏิบัติด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญมากยิ่งขึ้น จากนั้นก็นำไปใช้ หรือขยายผลเป็นการนำข้อค้นพบจากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดบนพื้นฐานของการสืบค้นข้อเท็จจริงอย่างมีเหตุมีผล รู้จักหาข้อมูลทฤษฎี หลักการมาสนับสนุนสิ่งที่ค้นพบ

6. กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานจริง โดยการกำหนดภาระงาน (task) ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามโครงสร้างของแต่ละงานเริ่มจากการศึกษา วิเคราะห์ภาระงานและโครงสร้างของงาน การวางแผน

ปฏิบัติงาน และลงมือปฏิบัติโดยครูให้คำแนะนำและสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ หลังจากนั้นมีการประเมินผลและปรับปรุงชิ้นงาน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจะทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ กระบวนการทำงาน กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการแก้ปัญญา กระบวน การกลุ่มกลุ่ม จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงาน ได้ชิ้นงาน/ภาระงานเชิงประจักษ์ ได้สร้างและพัฒนางานด้วยวิธีการใหม่ ๆ จนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติจริงและนำเสนอในรูปแบบของโครงงาน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ เริ่มต้นจากการตั้งจุดประสงค์ การเรียงลำดับขั้นตอนการทำงาน การแสวงหาคำตอบจากการศึกษาค้นคว้า การสำรวจ การสรุปผลการดำเนินงาน และร่วมอภิปรายผลเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้นอกจากนั้นยังมีการจัดแสดงนิทรรศการโครงงาน เพื่อเป็นการขยายผลให้บุคคลอื่นได้รับทราบ อีกด้วย

8. มุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดจุดเน้นการเรียนรู้ด้านพฤติกรรม ความรู้สึก และความคิด จุดเน้นการสร้างพฤติกรรมควรสร้างตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และเพิ่มพฤติกรรมที่ซับซ้อนมากขึ้นหลังจากผู้เรียนได้รับการฝึกให้มีพฤติกรรมแล้ว จึงเริ่มพัฒนาความสามารถทางด้านความคิดของผู้เรียนในแต่ละวัย จนความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมพัฒนาไปด้วยกันจนบรรลุถึงเป้าหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งการคิดพฤติกรรมที่ควรทำและเกิดจิตสำนึกหรือความรู้สึกที่ดีงาม ใช้สื่อ หรือเทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคน มีส่วนร่วมในกิจกรรมและกล้าแสดงออก เช่น การใช้กิจกรรม เพลง เกม นิทาน บทบาทสมมติการอภิปรายการระดมสมอง ฯลฯ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ สรุป และประเมินผล การเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่น มีความเอื้ออาทรและสมานฉันท์ กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการเสริมแรงให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ให้ได้เห็นแบบอย่างที่ดี และยอมรับรู้ความจริงตามหลักจริยธรรมและหลักศาสนาที่ตนนับถือ ศรัทธาด้วยการเห็นตัวอย่าง ฝึกคิดพิจารณา ฝึกปฏิบัติ และเห็นผลจากการปฏิบัติด้วยตนเอง นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ครูจะต้องสร้างบุคลิกภาพให้เป็นแบบอย่างที่ดีเหมาะสมกับการสอนคุณธรรม จริยธรรม ยิ้มแย้มแจ่มใส

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

แต่งกายสมสมัยสมวัย และเหมาะสมกับกาลเทศะ มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างความรู้ คิดวิเคราะห์ และประเมินค่า ทำให้มองเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวได้อย่างแท้จริง เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นได้ลึกซึ้ง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมได้ดี

ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ครูควรได้พิจารณาถึงความสอดคล้องต่อเนื่องกันของกิจกรรม หรือกระบวนการแต่ละรูปแบบและควรมีการตรวจสอบประสิทธิภาพ และคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของตน โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ผู้เรียนมีโอกาส ได้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดพฤติกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนพึงพอใจ ที่จะฝึกปฏิบัติ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับเป้าหมาย อยู่ในขอบข่ายความสามารถของผู้เรียน มีรูปแบบที่หลากหลาย และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกโดยมีความรู้สึกว่าไม่ถูกบังคับให้ทำควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับการเสริมแรงและมองเห็นคุณค่าในสิ่งที่ต้องเรียนรู้ มีการกระทำซ้ำอย่างสม่ำเสมอ มีการนำเสนอสถานการณ์ที่คล้าย ๆ กัน เป็นต้น

สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสื่อจะทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ให้ผู้เรียน ปัจจุบันสื่อการเรียนรู้มีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ โรงเรียนบึงของหลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นการการศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีการประสมประสานสื่อหลายลักษณะ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ครูผู้สอนเป็นผู้ผลิตสื่อนี้ขึ้นใช้เองบ้าง นำมาจากแหล่งเรียนรู้อื่นบ้าง เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เหมาะกับสภาพการ และสภาวะของผู้เรียน เช่น ใบความรู้ ใบงานเอกสารประกอบการเรียน แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพพลิก เอกสารเผยแพร่ผลงาน นอกจากนี้ยังมีหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หนังสือเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน คือ ห้องสมุด เป็นต้น

2. ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การนำเทคโนโลยีเป็นสื่อโดยนำมาจากสิ่งที่ครูจัดทำ

ขึ้นเอง เพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์หลัก โดยครูจัดทำเป็น Powerpoint
จัดทำบทเรียนบันทึกลงแผ่น CD DVD และนำมาจากแหล่งเรียนรู้อื่น เช่น วีดิทัศน์ ซีดี รวมถึงการค้นคว้าทางอินเตอร์เน็ต การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งใช้ห้องศูนย์สื่อของโรงเรียน

3. สื่อบุคคล รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะด้านมาถ่ายทอดความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบึงโขงหลง ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ตรง โดยครูหรือโรงเรียนทำหนังสือเชิญผู้รู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดทำบัญชีสื่อและแหล่งเรียนรู้ บัญชีบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประกาศยกย่องเกียรติคุณ

4. สื่อธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากของจริงและลงสู่การปฏิบัติจริง โดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ ในท้องถิ่น ซึ่งได้แก่บึงโขงหลง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามสภาพจริง ซึ่งผู้เรียนสามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปฏิบัติควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักปฏิบัติบนพื้นฐานของการวัดและประเมินผลที่มีอยู่หลายรูปแบบ ที่ครูต้องเลือกใช้ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและมีการประเมินผลตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้ทราบว่าการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบึงของหลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด จึงต้องมีการวัดและประเมินผล 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนนำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน รายบุคคล รายกลุ่ม หรือรายห้องเรียน ซึ่งการประเมินผลจะใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

ทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน แบบวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

2. ประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด นำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามศักยภาพรายบุคคล รายกลุ่ม หรือรายห้องเรียน การประเมิน ควรใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การจัดทำโครงงาน แบบทดสอบ แบบฝึกหัด แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ใบงาน แบบบันทึกและแบบสรุปความรู้โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การประเมินภาคปฏิบัติและ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน

3. การประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ หรือรายปี/รายภาค โดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพทดสอบ อาทิ ประเมินโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนหลักสูตรบูรณาการพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการตรวจสอบผลสำเร็จของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปวางแผน แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา นำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยทางการศึกษาต่อไป

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

โดยการกำหนดสัดส่วนร้อยละของคะแนน

1. ภาคทฤษฎี ร้อยละ 40

การทดสอบวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นคะแนน 40 คะแนน

2. ภาคปฏิบัติ ร้อยละ 40 ประกอบด้วย

โครงงาน คิดเป็นคะแนน 30 คะแนน

บันทึกและการนำเสนอข้อมูล คิดเป็นคะแนน 10 คะแนน

3. จิตพิสัย ร้อยละ 20

เจตคติต่อการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง คิดเป็นคะแนน 20 คะแนน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนหลักสูตรบูรณาการ
เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ระดับผลการเรียน	ช่วงคะแนนร้อยละ
ผลการเรียนดีเยี่ยม	80–100
ผลการเรียนดีมาก	75–79
ผลการเรียนดี	70–74
ผลการเรียนค่อนข้างดี	65–69
ผลการเรียนน่าพอใจ	60–64
ผลการเรียนพอใช้	55–59
ผลการเรียนผ่านเกณฑ์	50–54
ผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์	0–49

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตัวอย่าง

เอกสารประกอบหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รักษาเขตชุ่มน้ำ

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ; รักษาเขตชุ่มน้ำ เวลา 10 ชั่วโมง

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ : วิทยาศาสตร์, สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. วิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ : ว2.2.1 , ว 2.2.3, ว 2.2.4, ส 3.1.1(2), ส 5.2.3

4. คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้

ศึกษา สำรวจสภาพปัญหาและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในชุมชน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนการป้องกัน การดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน รู้จักวางแผนใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในฐานะของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี

5. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
1	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและการดูแลรักษา	1.30*
2	วิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	2
3	การประกอบอาชีพ	2.30*
4	ดูแลรักษาให้เกิดความยั่งยืน	2
5	อนุรักษ์ให้กลับคืนสู่สภาพเดิม	2
รวม		10

*หมายเหตุ

*หมายถึงสิ่งที่มีการปรับปรุงหลักสูตรของด้านเวลา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง รักษาเขตชุ่มน้ำ **จำนวน 10 ชั่วโมง**

หัวข้อเรื่อง แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและการดูแลรักษา **เวลา 2 ชั่วโมง**

ผู้ใช้แผน นายชัยวัฒน์ หงษ์สวรรค์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส4.1 เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศและโลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดชั้น ปี 1. สืบค้นข้อมูล อภิปรายแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

2. อภิปรายแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

1. สาระสำคัญ

แหล่งทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในแต่ละท้องถิ่นมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต และการเพิ่มของทรัพยากรมนุษย์ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง และการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทั้งโดยธรรมชาติและมนุษย์มีผลต่อสิ่งมีชีวิตทำให้ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง อนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

2. ผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K) นักเรียนสามารถ

1. อธิบายแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้

2. อธิบายแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) นักเรียนมีความสามารถในด้าน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการวิเคราะห์

3) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4) ทักษะการเชื่อมโยง

5) ทักษะการสรุปอ้างอิง 6) ทักษะการสรุปลงความเห็น

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ด้านคุณลักษณะ (A) นักเรียน

1. มีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้

3. มุ่งมั่นในการทำงาน 4. มีจิตสาธารณะ

3. สาระการเรียนรู้

1) ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในแต่ละท้องถิ่นมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต

2) การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ เฝ้าระวังทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) ร่วมจัดทำโครงการเฝ้าระวังรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1–2 เรื่อง ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์กับพื้นที่ที่แห้งแล้งมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกความรู้สึกที่ได้เมื่อมอง 2 ภาพนี้

2. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า นักเรียนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและการดูแลรักษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ เรียกว่า กลุ่มบ้าน แล้วร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จากหนังสือเรียน โดยให้แต่ละกลุ่มกำหนดหมายเลขให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม ตั้งแต่หมายเลข 1–4

3. สมาชิกแต่ละหมายเลขมารวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แล้วร่วมกันศึกษาความรู้ตามหมายเลขที่ได้รับมอบหมายจนเข้าใจตรงกัน ดังนี้

– หมายเลข 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ประเภทของป่าไม้ในประเทศไทย

– หมายเลข 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้

– หมายเลข 3 ศึกษาความรู้เรื่อง สัตว์ป่าสงวน

– หมายเลข 4 ศึกษาความรู้เรื่อง ประโยชน์ของทรัพยากรสัตว์ป่า

4. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละหมายเลขกลับเข้าสู่กลุ่มบ้าน แล้วร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ศึกษามาให้สมาชิกหมายเลขอื่นในกลุ่มบ้านฟัง

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำ**ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า**

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ 1.1 หน้าชั้นเรียน แล้วให้เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของป่าไม้และสัตว์ป่าต่อสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่น

ชั่วโมงที่ 3 เรื่อง ทรัพยากรน้ำและอากาศ

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engagement)

ครูสนทนากับนักเรียนว่า นอกจากทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าแล้ว ยังมีทรัพยากรประเภทใดอีกบ้างที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Exploration)

นักเรียนกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ 1) จับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ศึกษาความรู้เรื่องแหล่งทรัพยากรธรรมชาติจากหนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ ป. 6 และทำใบงาน โดยแบ่งหน้าที่กันปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

– คู่ที่ 1 ศึกษาความรู้ เรื่อง ทรัพยากรน้ำ และทำ**ใบงานที่ 2.1 เรื่อง สาเหตุที่ทำให้น้ำเสีย**

– คู่ที่ 2 ศึกษาความรู้ เรื่อง ทรัพยากรอากาศ และทำ**ใบงานที่ 2.2 เรื่อง คุณภาพ ของอากาศในท้องถิ่น**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explanation)

นักเรียนกลับมารวมกลุ่มเดิม (กลุ่มละ 4 คน) แล้วให้แต่ละคู่ผลัดกันอธิบายความรู้ และผลที่ได้จากการทำใบงานให้สมาชิกอีกคู่หนึ่งฟัง

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Elaboration)

ครูสุ่มเรียกนักเรียน 3–5 กลุ่ม ออกมาแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ครูกำหนด แล้วให้เพื่อนกลุ่มอื่นแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่าง

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluation)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.1–2.2
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ทรัพยากรน้ำและอากาศ

ชั่วโมงที่ 4 เรื่อง การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

วิธีสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำภาพแหล่งน้ำที่มีปลาตายและแหล่งน้ำสะอาดมาให้นักเรียนดู และบอกความรู้สึกที่มีต่อภาพทั้ง 2 ภาพ

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ

1. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ 1) ร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามประเด็นที่ครูกำหนด
2. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายสรุปประเด็นสำคัญของข้อมูลที่รวบรวมมา

ขั้นที่ 2 ประเมินคุณค่าและประโยชน์

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า วิธีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมวิธีใดมีความสำคัญที่ทำให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน เพราะอะไร

ขั้นที่ 3 เลือกและตัดสินใจ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอแนวทางในการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น แล้วบันทึกลงใน **ใบงานที่ 4.1 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม**

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติ

ลิขสิทธิ์ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำรายงาน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของฉัน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ตามที่ตนตัดสินใจ แล้วบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมลงในแบบบันทึก โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและการดูแลรักษา

5. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน วิทยาศาสตร์ ป.6

2) บัตรภาพ

3) เอกสารประกอบการสอน

4) อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม

5) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

6) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง สาเหตุที่ทำให้น้ำเสีย

7) ใบงานที่ 2.2 เรื่อง คุณภาพของอากาศในท้องถิ่น

8) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

9) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

5.2 แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) บริเวณชุมชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงาน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของฉัน

(ชิ้นงานที่ 1)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การสำรวจแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	บอกแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่นได้ถูกต้อง มีภาพประกอบชัดเจน	บอกแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่นได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ และมีภาพประกอบชัดเจน	บอกแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่นได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่มีภาพประกอบ
2. การอธิบายผลจากการเพิ่มขึ้นของมนุษย์ต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ	อธิบายผลที่ได้รับจากการเพิ่มขึ้นของมนุษย์ต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้ถูกต้อง ชัดเจน	อธิบายผลที่ได้รับจากการเพิ่มขึ้นของมนุษย์ต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	อธิบายผลที่ได้รับจากการเพิ่มขึ้นของมนุษย์ต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้ถูกต้องเพียงเล็กน้อย
3. การอธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิต	อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมโดยการกระทำของมนุษย์และจากภัยธรรมชาติที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิต	อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมโดยการกระทำของมนุษย์และจากภัยธรรมชาติที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิต	อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมโดยการกระทำของมนุษย์และจากภัยธรรมชาติที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

	ได้ถูกต้อง ชัดเจน	ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ได้ถูกต้องเพียงเล็กน้อย
รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การเขียนรายงาน	มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เรียบเรียงใจความเป็นลำดับ ถูกต้องตามขั้นตอน	มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เรียบเรียงใจความเป็นลำดับ ถูกต้องตามขั้นตอนเป็นส่วนใหญ่	มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเพียงแหล่งเดียว และเรียบเรียงใจความไม่เป็นลำดับขั้นตอน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 – 12	ดี
6 – 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแบบบันทึกการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

(ชิ้นงานที่ 2)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีการกระทำที่แสดงถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 3 กิจกรรม /พฤติกรรมขึ้นไป พร้อมมีหลักฐานประกอบ	เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีการกระทำที่แสดงถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 1–2 กิจกรรม /พฤติกรรม พร้อมมีหลักฐานประกอบ	เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีการกระทำที่แสดงถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 1–2 กิจกรรม /พฤติกรรม แต่ไม่มีหลักฐานประกอบ
2. การวิเคราะห์ผลของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	วิเคราะห์ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้ถูกต้องครบถ้วน	วิเคราะห์ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
3. การอธิบายแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรและ	อธิบายแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้	อธิบายแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้	อธิบายแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สิ่งแวดล้อม	ถูกต้อง ชัดเจน 5 ข้อขึ้นไป	ถูกต้อง ชัดเจน 3–4 ข้อ	ถูกต้อง ชัดเจน 1–2 ข้อ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	**ระดับคุณภาพ**
8 – 9	ดี
5 – 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใด ต่างจากทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่น
   ก. แร่ธาตุ ข. น้ำ
   ค. อากาศ ง. ดิน
2. การเสียสมดุลธรรมชาติในข้อใดไม่มีสาเหตุมาจากธรรมชาติโดยตรง
   ก. น้ำท่วม ข. ฝนแล้ง
   ค. ไฟไหม้ป่า ง. การถางป่า
3. การเพิ่มของประชากรมนุษย์มีผลทำให้ทรัพยากรชนิดใดลดลงอย่างรวดเร็ว
   ก. ดิน ข. น้ำ
   ค. อากาศ ง. ป่าไม้
4. นกในข้อใด **ไม่จัด**เป็นสัตว์ป่าสงวน
   ก. นกเจ้าหญิงสิรินธร
   ข. นกแต้วแร้วท้องดำ
   ค. นกกาฮัง
   ง. นกกระเรียน
5. ป่าไม้แต่ละชนิดมีลักษณะในข้อใดที่แตกต่างกันชัดเจนที่สุด
   ก. กลุ่มสิ่งมีชีวิตที่พบ
   ข. ความสูงของต้นไม้
   ค. สีสันของต้นไม้
   ง. อายุของต้นไม้
6. ถ้าพื้นที่ป่าไม้ถูกทำลายลงไปเป็นจำนวนมาก จะเกิดผลอย่างไร
   ก. ฝนตกหนักมาก
   ข. เกิดลมพายุอย่างรุนแรง
7. ภัยพิบัติในข้อใดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในทะเลและบริเวณแนวชายฝั่ง
   ก. แผ่นดินไหว ข. คลื่นสึนามิ
   ค. พายุใต้ฝุ่น ง. ภูเขาไฟปะทุ
8. การเกิดแผ่นดินไหวอย่างรุนแรงมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร
   ก. เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็วทำให้พืชและสัตว์บางชนิดสูญพันธุ
   ข. สัตว์อพยพย้ายถิ่นจากแหล่งที่อยู่เดิม
   ค. สัตว์ป่าขาดแคลนแหล่งอาหารและน้ำ
   ง. สัตว์ป่าตกใจและไม่ยอมผสมพันธุ์
9. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติวิธีใดที่เป็นการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
   ก. เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิด
   ข. ปลูกต้นไม้ทดแทนที่สูญเสียไป
   ค. จัดหน่วยเฝ้าระวังทรัพยากรในชุมชน
   ง. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรให้กับคนในชุมชน
10. เราจะช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติได้อย่างไร
    ก. ไม่เลี้ยงสัตว์ในบริเวณบ้าน
    ข. ไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง
    ค. ไม่ฆ่าสัตว์ในวันสำคัญทางศาสนา
    ง. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ค. ปริมาณเมฆเพิ่มมากขึ้น

ง. สภาพอากาศร้อน แห้งแล้ง

เฉลยแบบทดสอบ

1. ก
2. ง
3. ง
4. ค
5. ก
6. ง
7. ข
8. ก
9. ง
10. ข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง รักษาเขตชุ่มน้ำ จำนวน 10 ชั่วโมง

หัวข้อเรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้ใช้แผน นายชัยวัฒน์ หงษ์สวรรค์

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจ

ตัวชี้วัดชั้นปี บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

1. สาระสำคัญ.

ทรัพยากรธรรมชาติหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีประโยชน์ในการตอบสนอง ความต้องการของมนุษย์ หรือสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น แร่ธาตุ ป่าไม้ สัตว์ป่า ฯลฯ เป็นต้น เราควรใช้ทรัพยากรอย่างถูกวิธีและเป็นระบบ เพื่อให้ทรัพยากรเพียงพอกับความต้องการ และเกิดผลกระทบน้อยที่สุด

2. ผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K) นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายและความจำเป็นของทรัพยากรได้
2. บอกหลักการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้
3. บอกประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้
4. สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้รู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) นักเรียนมีความสามารถในด้าน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการวิเคราะห์

2) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กระบวนการทำงานกลุ่ม

ด้านคุณลักษณะ (A) นักเรียน

1. ซื่อสัตย์

2. มีวินัย

3. อยู่อย่างพอเพียง

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร

2. หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท)

3. วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด

4. วางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและประเทศชาติและทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1–2 เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนบอกความหมายของคำว่า ทรัพยากร ตามความเข้าใจของนักเรียน

2. ครูอธิบายความหมายของทรัพยากรให้นักเรียนเข้าใจว่า หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่า สามารถเป็นเจ้าของหรือถือครองได้ นำมาใช้ทำประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่มีรูปร่างหรือไม่มีรูปร่างก็ได้

ขั้นสอน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

2. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับความหมายและความจำเป็นของทรัพยากรจากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. 6

3. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วร่วมกันสนทนาถึงความหมายและความแตกต่างระหว่างทรัพย์เสรี และเศรษฐทรัพย์ จากนั้นครูสุ่มเรียกนักเรียน 2–3 คู่ บอกความแตกต่างของทรัพย์เสรี และเศรษฐทรัพย์

4. ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์จำลองที่กำหนด แล้วช่วยกันตอบคำถาม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อานัสชวนเพื่อน ๆ มาเที่ยวที่บ้าน โดยมีชายหาดส่วนตัวและบริการอาหาร เครื่องดื่ม เก้าอี้ผ้าใบ 1 ชุด คิดค่าเช่าวันละ 1,000 บาท

– ชายหาดแห่งนี้ถือเป็นทรัพย์แบบใด

5. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทรัพยากร แล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงาน

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายเกี่ยวกับคำว่า เศรษฐทรัพย์ จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 3–4 เรื่อง หลักการใช้ทรัพยากร

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ทรัพยากรในการผลิต จากหนังสือเรียน

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5–6 คน แล้วร่วมกันสนทนาถึงวิธีหรือหลักการใช้ทรัพยากรของผู้ผลิต

2. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์จำลอง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ร่วมกัน

สมใจอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง สมใจปลูกไผ่ไว้หลายชนิด ไผ่บางชนิดสามารถนำหน่อไผ่ไปขายได้ ทำให้สมใจมีรายได้เลี้ยงครอบครัว สมใจไม่เคยละเลยในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การนำเอาปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ไปเป็นปุ๋ยให้ต้นไผ่แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ต้นไผ่งอกงามสมบูรณ์ดี มีลำต้นที่สวย ทำให้สมใจสานตะกร้าได้มากมาย เพียงพอกับจำนวนลูกค้า เศษไม้ไผ่ก็ไม่เคยนำไปทิ้ง แต่เก็บไว้เป็นเชื้อเพลิงในการเผาข้าวหลาม

3. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และหาคำตอบร่วมกัน ดังนี้

– การกระทำของสมใจถือว่า เป็นผู้ผลิตที่สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร

– การวางแผนการผลิตอย่างรอบคอบ มีประโยชน์ต่อสมใจอย่างไร

– เมื่อสมใจมีงานทำในท้องถิ่นของตนเอง ช่วยลดปัญหาสังคมและเศรษฐกิจได้อย่างไรบ้าง

4. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหลักการใช้ทรัพยากรของผู้ผลิต

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันบอกหลักการใช้ทรัพยากรของผู้บริโภคตามที่เข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมเรื่อง หลักการใช้ทรัพยากรของ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้บริโภค จากหนังสือเรียน

6. ครูอธิบายให้นักเรียนตระหนักถึงการสร้างจิตสำนึกที่ดีเพื่อให้รู้คุณค่าของทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่น เช่น

- สร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรที่ถูกต้องให้แก่ทุกคน ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ

- ส่งเสริมให้ทุกคนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรและต้องร่วมมือกันดูแลรักษา

7. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ และทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง การใช้ทรัพยากร

8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ว่า ถ้าใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างฟุ่มเฟือย จะเกิดผลอย่างไรในอนาคต พร้อมเสนอแนะวิธีการแก้ไข และประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน แล้วบันทึกข้อมูล

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผล และส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียนนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.1	ใบงานที่ 2.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.2	ใบงานที่ 2.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการวิเคราะห์การใช้ทรัพยากร	แบบประเมินการวิเคราะห์การใช้ทรัพยากร	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

5. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ป.6

2) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทรัพยากร

3) ใบงานที่ 2.2 เรื่อง การใช้ทรัพยากร

5.2 แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง รักษาเขตชุ่มน้ำ จำนวน 10 ชั่วโมง

หัวข้อเรื่อง การประกอบอาชีพ เวลา 2.30 ชั่วโมง

ผู้ใช้แผน นายชัยวัฒน์ หงษ์สวรรค์

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจมีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัดชั้น ปี 1. สำรวจตนเองเพื่อวางแผนในการเลือกอาชีพ

2. ระบุความรู้ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจ

1. สาระสำคัญ.

การประกอบอาชีพที่เหมาะสมในอนาคต จะต้องสำรวจความรู้ ความสามารถและคุณธรรมของตนเองให้สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจ

2. ผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K) นักเรียนสามารถ

1. อธิบายประเภทของอาชีพและบอกอาชีพที่ตนเองสนใจได้

2. อธิบายหลักในการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถและคุณธรรมในการประกอบอาชีพที่เลือก และบอกความสำคัญของอาชีพนั้นได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) นักเรียนมีความสามารถในด้าน

1) ทักษะการจำแนกประเภท 2) ทักษะการจัดกลุ่ม

3) ทักษะการเชื่อมโยง 4) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา

5) ทักษะการประเมิน

ด้านคุณลักษณะ (A) นักเรียน

1) ซื่อสัตย์ 2) ใฝ่เรียนรู้

3) มุ่งมั่นในการทำงาน 4) มีความรับผิดชอบ

3. สาระการเรียนรู้

1. การสำรวจตนเอง เช่น

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความสนใจ ความสามารถ และทักษะ

2. คุณธรรมในการประกอบอาชีพ เช่น

- ความซื่อสัตย์
- ความขยัน อดทน
- ความยุติธรรม
- ความรับผิดชอบ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 เรื่อง ประเภทของอาชีพ

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 1 สังเกต

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การประกอบอาชีพ จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

2. ครูนำหมวกอาชีพมาแจกให้นักเรียนสวม จากนั้นให้นักเรียนที่ได้หมวกอาชีพที่เป็นอาชีพเดียวกันรวมกลุ่มกัน

3. ครูให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มตามชื่อหมวกอาชีพที่ได้รับ จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของการประกอบอาชีพ และความสำคัญของอาชีพนั้น ๆ

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้ เรื่อง ประเภทของอาชีพ จากหนังสือเรียน การงานอาชีพและเทคโนโลยี ป. 6 เพื่อร่วมกันหาคำตอบว่า หมวกอาชีพที่กลุ่มนักเรียนได้รับนั้นจัดเป็นอาชีพประเภทใด และมีลักษณะการทำงานอย่างไร

ขั้นที่ 2 จำแนกความแตกต่าง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานประเภทของอาชีพ และลักษณะการทำงานของอาชีพตามที่กลุ่มตนได้รับหมวกอาชีพ

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันจำแนกความแตกต่างของอาชีพแต่ละประเภท

ขั้นที่ 3 หาลักษณะร่วม

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ

ขั้นที่ 4 ระบุชื่อความคิดรวบยอด

นักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นที่ 5 ทดสอบและนำไปใช้

นักเรียนทุกคนทำ**ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ประเภทของอาชีพ** เสร็จแล้วให้นักเรียนนำส่งครูตามนัดหมาย

ชั่วโมงที่ 2-3 เรื่อง การเลือกประกอบอาชีพ

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนความรู้ความเข้าใจ

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก

1. ครูให้นักเรียนบอกอาชีพที่ตนเองใฝ่ฝันอยากประกอบอาชีพ คนละ 1 อาชีพ พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ในการเลือกประกอบอาชีพนั้น นอกจากจะเลือกตามความสนใจแล้วจะต้องสำรวจความถนัดและความสามารถของตนเองด้วย

3. นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง การเลือกประกอบอาชีพ จากหนังสือเรียนการงานอาชีพและเทคโนโลยี ป. 6

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนที่มีความใฝ่ฝัน หรือมีความสนใจในอาชีพเดียวกันมารวมกลุ่มกันแล้วให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนศึกษาความรู้เกี่ยวกับ หลักในการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถ และคุณธรรมในการประกอบอาชีพที่เลือก จากหนังสือเรียน ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักในการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถ และคุณธรรมในการประกอบอาชีพที่เลือกจากหนังสือเรียน ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ตามที่ได้วางแผนร่วมกัน

ขั้นที่ 4 พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และสรุปความรู้เกี่ยวกับหลักในการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถ และคุณธรรมในการประกอบอาชีพที่เลือก จากหนังสือเรียน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน

2. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้เกี่ยวกับหลักในการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถ และคุณธรรมในการประกอบอาชีพที่กลุ่มเลือก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. นักเรียนทุกคนทำ**ใบงานที่ 2.1 เรื่อง การเลือกประกอบอาชีพ** เมื่อเสร็จแล้วนำส่งครูตรวจ

ขั้นที่ 5 สรุป

นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการเลือกประกอบอาชีพ จากนั้นร่วมกันสรุปหลักในการเลือกประกอบอาชีพและคุณธรรมในการประกอบอาชีพ ครูมอบหมายให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า อยากประกอบอาชีพใดในอนาคต แล้วเขียนบันทึกข้อมูลลงในสมุด โดยให้ครอบคลุมตามประเด็นที่กำหนด นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การประกอบอาชีพ

5. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน การงานอาชีพและเทคโนโลยี ป.6

2) หมวกอาชีพ

3) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ประเภทของอาชีพ

4) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง การเลือกประกอบอาชีพ

5.2 แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินบันทึกผลการสำรวจอาชีพในฝันของฉัน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1.การสำรวจตนเอง เพื่อวางแผน ในการเลือกอาชีพ	สำรวจความสนใจ ความสามารถ และทักษะของตนเอง เพื่อวางแผนในการเลือกอาชีพได้ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน 3 ประเด็น	สำรวจความสนใจ ความสามารถ และทักษะของตนเอง เพื่อวางแผนในการเลือกอาชีพได้ถูกต้อง ครบถ้วน 3 ประเด็น แต่ไม่ค่อยชัดเจน	สำรวจความสนใจ ความสามารถ และทักษะของตนเอง เพื่อวางแผนในการเลือกอาชีพได้ถูกต้อง เพียง 2 ประเด็น แต่ไม่ค่อยชัดเจน
2.การระบุความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม ที่สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจ	ระบุความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจได้ถูกต้อง พร้อมยกตัวอย่างประกอบ	ระบุความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ	ระบุความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่แต่ไม่ยกตัวอย่างประกอบ
3. การบันทึกข้อมูล	บันทึกข้อมูลได้ละเอียด ถูกต้อง ครบถ้วน และเข้าใจง่าย	บันทึกข้อมูลไม่ค่อยละเอียด ถูกต้อง และเข้าใจง่าย เป็นส่วนใหญ่	บันทึกข้อมูลไม่ละเอียด สับสนวกวน และเข้าใจยาก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 – 9	ดี
5 – 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดจัดเป็นการประกอบอาชีพอิสระ
   ก. หมอ ข. วิศวกร
   ค. นักเขียน ง. แอร์โฮสเตส
2. อาชีพใดจัดเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน
   ก. แม่ค้า ข. ทหาร
   ค. ตำรวจ ง. พนักงานบริษัทเอกชน
3. การเลือกประกอบอาชีพในข้อใด ไม่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ
   ก. ความชอบ
   ข. ความสามารถ
   ค. ความสนใจ หรือความถนัด
   ง. ความนิยมของสังคมในการประกอบอาชีพ
4. การประกอบอาชีพ มีประโยชน์อย่างไร
   ก. เป็นที่รู้จักของคนในสังคม
   ข. เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในสังคม
   ค. มีตำแหน่งหน้าที่ และมีเงินเดือนประจำ
   ง. มีรายได้เลี้ยงตนเองและสมาชิกในครอบครัว
5. การสำรวจตนเองก่อนการเลือกประกอบอาชีพมีประโยชน์อย่างไร
   ก. ทำให้มีรายได้สูง
   ข. ทำให้มีเพื่อนร่วมงานมาก
   ค. ทำให้ได้งานที่ชอบและถนัด
   ง. ทำให้มีความรับผิดชอบต่องาน
6. หากนักเรียนมีความสนใจเรื่องเครื่องยนต์กลไก นักเรียนควรเลือกประกอบอาชีพใด
   ก. ครู ข. ช่างยนต์
   ค. นักเขียน ง. นักวิทยาศาสตร์
7. ข้อใดเป็นลักษณะของการประกอบอาชีพอิสระ
   ก. มีรายได้แน่นอนประจำทุกเดือน
   ข. มีรายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับการดำเนินการ
   ค. มีรายได้แน่นอนทุกวัน เพราะมีการซื้อขายตลอด
   ง. มีรายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
8. ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างจะมีการทำงานในลักษณะใด
   ก. จะสามารถทำงานได้อย่างหลากหลาย
   ข. มีความสามารถในการทำงานเฉพาะด้าน
   ค. ใช้แรงกายเป็นหลักในการประกอบอาชีพ
   ง. กำหนดรูปแบบการทำงานของตนเองได้อย่างอิสระ
9. ข้อใด<u>ไม่จัด</u>เป็นคุณธรรมในการประกอบอาชีพ
   ก. ตั้งใจทำงาน ข. ซื่อสัตย์สุจริต
   ค. อดทนอดกลั้น
   ง. ยึดถือประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่
10. หากนักเรียนอยากเป็นนักบัญชี จะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร
    ก. ชอบคำนวณ จัดการข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ
    ข. ชอบเข้าสังคม และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา
    ค. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ได้เป็นระเบียบ
    ง. มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และชอบทดลองทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน–หลังเรียน

1. ค
2. ก
3. ง
4. ง
5. ค
6. ข
7. ข
8. ข
9. ง
10. ก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร